

**OCCITAN – LANGUE D’OC**

## **COMPREHENSION ET PRODUCTION D’ECRIT**

**EXEMPLE D’ENTRAINEMENT POUR LE LYCEE**

**Niveaux B1 et B2**

Série L Langue vivante obligatoire (LVO) – Durée: 3 heures

Série L Langue vivante approfondie (LVA) – Durée: 3 heures

Séries ES et S – Durée: 2 heures

Séries ST2S, STMG, STL STI2D, STD2A, STL et STHR – Durée: 2 heures

L’élève choisira les questions correspondant à sa série.

.

## Document 1 :

### La bèstia

Clar-de-Luna<sup>(1)</sup>, a la perfin, obedissiá, mas sa somission fuguèt pas dei lòngas. Se levèt dau còp, faguèt un escart, e d'un pauc mai, barrutlava<sup>(2)</sup> en volent mancar una espècia de bèstia escura amagada<sup>(3)</sup> au mai espès dau rosèu. Destriave embe pron pena un rabi que borrejava, embe son peu secarós, rufe<sup>(4)</sup> e roginàs, dos pès que si batas<sup>(5)</sup> forcudas, aisat, li podiáu conéisser. La tèsta, en se revirant, fasiá veire un caratge d'òme. Veniáu de reconéisser, quilhada de chasque costat dau frontàs, dominant la cara terrosa, doás banas<sup>(6)</sup>, òc, doás banas.

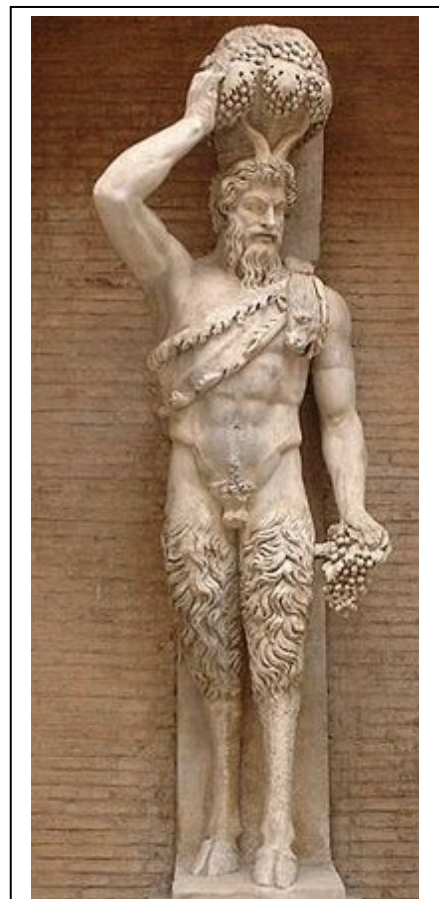
La bèstia parlava. Sa votz asclada e grèva, ressonava, d'aise, embe quicòm, dins èla, de mellicós. Espantat, ieu l'escotave e sentiáu, entre l'ausir, s'esvalir d'a-chapuc tot mon esfrei.

- « Li mièg-dieus vivon. Vivián, m'auriá, segur, faugut dire. Car, despuèi que bate la tèrra immensa, i a lòngtemps que, de mi parièrs, n'ai plus agut lo mendre rescòntre.

Li temps an virat e, segur que mon empèri a dejà pres fin. Mai, enjusqu'au darrièr, gardarai mon poder, mestrejarai lo bestiau de la planura e la feruna<sup>(7)</sup> dei bòscs. Li sauprai giblar<sup>(8)</sup> e sometre. »

D'après Joseph d'Arbaud, *La Bèstia dau Vacarés*, 1926

1. Clar-de-Luna : es lo nom d'un caval
2. s'espatarrava
3. esconduda
4. raspós
5. *sabots*
6. còrnas
7. bèstias salvatjas
8. tòrcer



Lo dieu Pan

## Document 2 :

### Lo lac d'Isabi

Que i avèva dens la montanha ua sèrp longa de cent canas, mes bèra <sup>(1)</sup> que lo tronc d'un vielh casso, dab uelhs rois, e ua lenga en fòrma de grana espada. Aquera sèrp que comprenèva e que parlava los lengatges de tots los país. Mes qu'èra mes maishanta que tots los diables de l'infèrn, e tan goluda, tan goluda que arren ne la podèva assadorar <sup>(2)</sup>.

Per la fòrça deus uelhs e deu sué alen, los tropèths, los cans, los pastors, qu'èran enlhevats de tèrra com plumas, e que's vienèvan ahonar<sup>(3)</sup> dens la sua gula.

Aquò que n'arribè au punt, que degun non gausava pas mes anar guardar lo bestiar, au mens de tres lègas deu ròc de la Sèrp.

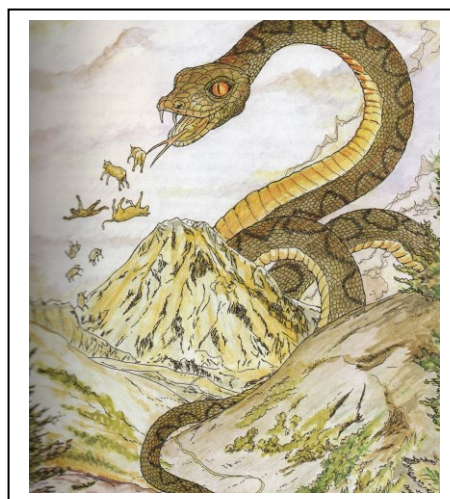
En aqueth temps, que vivèva un joen haure <sup>(4)</sup>, hòrt e hardit coma Samson, esberit <sup>(5)</sup> coma nat aute.

« Que soi jo, ce digó, qui m'encargui de tuar la Sèrp. »

Alavetz, lo haure que botè en huec sèt barras de hèr, gròssas com la cueisha, e per la fòrça deus uelhs e de l'alèn de la Sèrp, las sèt barras de hèr rojas que vengón ahonar-se<sup>(3)</sup> dens la sua gula. Ua òra après, sèt autas barras de hèr rojas. Aqueth tribalh que durè sèt ans, las barras de hèr qu'avèvan finit per botar lo huec dens las tripas de la sèrp. Per amortir la set, s'engoliva la nèu a plenas carretadas ; que botava a sec las honts e los gaves <sup>(6)</sup>. Per la fin la mala bèstia que crebè. De l'aiga qui vomí quan se morí, que se'n formè un gran lac.

D'après *Condes deth país deras seuvas*, Nosauts de Bigòrra

- 1 ) mai bèla
- 2) rassasiar
- 3) enfonsar
- 4) jove fabre
- 5) desgordit
- 6) rius



### Document 3 :

#### Lobaterra

Dempuei los temps los mai ancians, contan que, aquò fai de sègles, un òme era vengut viure emperaici. Disen que s'apelava Arnolf e que era estat fòrabandit de son país per aver fach de las chausas que se pòden pas dire. Era pas estat tuat perquè, pareis, sos semblables l'aguessen enquera mai crench mòrt que non pas çò que lo crenhian viu.

Anceis<sup>(1)</sup> que arribèsse, los lops eran pas mai espés aici que dins los autres renvers<sup>(2)</sup>. Puei las bèstias negras eran vengudas de pertot, de las montanhas, de las contradas que tòcan l'òcean, dau nòrd, dau miegjorn. E la forèst s'era emplida dau lebrètement de miliers de golas entredubertas, dau luquetament de miliers d'uelhs fers<sup>(3)</sup>. E Arnolf era lor rei. Se cojavan a sos pès, li lechavan las mans. E, la nuech venguda, menava a de las chaças immondas quilhs<sup>(4)</sup> companhs sauvestrós.

Entau disen. Puei l'òme aviá desaparegut sens laisser de traças. Mas los lops eran demorats.

E aqueu bocin de la forèst era vengut Lobaterra. E daus òmes avián pauc a pauc fach lor chamin e lor cròs<sup>(5)</sup> au còr de quela tropa negra e maudicha. E disen enquera que lo primièr de quilhs audaciós era estat lo pròpi filh d'Arnolf, vengut per essaïar de tornar aus òmes e a Dieu çò que son pair aviá donat aus lops e au Diable.

d'après « *Los darriers daus Lobaterras* », Joan Ganhaire, 1987, Edicions I.E.O

- 1) abans
- 2) los renvers = los relargs, los parçans, los cantons
- 3) ferotges
- 4) aqueles
- 5) far son cròs = s'installar

## Travail à faire par les candidats

### **I. COMPREHENSION DU TEXTE (10 POINTS)**

Les candidats de la **série L-LVA** traiteront toutes les questions.

Les candidats de la **série L-LVO** ne traiteront pas la question 9.

Les candidats des **séries S** et **ES** ne traiteront pas les questions 6 et 9.

Les candidats des **séries ST2S, STMG, STI2D, STD2A, STL** et **STHR** ne traiteront pas les questions 6,8 et 9.

**Les réponses aux questions seront rédigées en occitan.**

#### **Documents n°1-2-3**

**1) La tematica comuna als tres documents es :** (marcatz la bona casa)

- la vida a la campanha
- la mitologia dins la literatura occitana
- los conflictes entre los umans e las bèstias
- los poders subrenaturals de las bèstias

#### **Document n°1**

**2) Aprèp lectura del document 1, marcatz VERAÍ o FALS per cada afirmacion. Justificatz vòstra responsa en citant lo tèxte.**

Afirmacion	verai	fals
Es lo caval qu'a vist lo primièr la Bèstia. <b>Justificacion</b> :..... .....		
Lo cavalièr es espantat e fugís. <b>Justificacion</b> :..... .....		

<p>L'endret es poblat de creaturas coma la Bèstia.</p> <p><b>Justificacion :</b> .....</p> <p>.....</p>		
<p>La Bèstia a un poder subrenatural.</p> <p><b>Justificacion :</b> .....</p> <p>.....</p>		

**3) Relevatz dos elements que permeton de dire que la Bèstia a de caracteristicas umanas.**

.....

.....

.....

.....

**Document n°2**

**4) Aprèp lectura del document 2, respondètz a las questions seguentas :**

- Ont demòra la sèrp ?

.....

- Perqué las gents avián paur de la sèrp ?

.....

.....

- Perqué la sèrp se moriguèt ?

.....

.....

- Qué se formèt quand la sèrp se moriguèt ?

.....

.....

**5) Qué mòstra que la sèrp èra fòrça intelligente ?**

.....

.....

6) Cette question sera traitée seulement par les candidats de la série L-LVA et L-LVO

**Tradusètz en francés lo document n° 2 de la linha 7 «Per la fòrça deus uelhs... » a la linha 11 «esberit coma nat aute. ».**

.....  
.....  
.....  
.....  
.....  
.....

**Document n°3**

7) **Aprèp lectura del document 3, relevatz dins lo tèxte al mens un grop de mots per justificar cada afirmacion.**

<b>Afirmacion</b>	<b>Justificacion dins lo document</b>
Fa plan longtemps que lo primièr òme es arribat per viure a Lobaterra.	
Abans l'arribada d'Arnolf, i aviá pas fòrça lops dins lo bòsc.	
Aprèp l'arribada d'Arnolf, los lops son arribats de pertot.	
Arnolf es un personatge fòrça important pels lops.	

8) Trobatz dos elements dins lo tèxte que permeton de dire que del temps d'Arnolf, Lobaterra èra pas un endret aculhent.

.....  
.....  
.....

9) *Cette question sera traitée seulement par les candidats de la série L-LVA.*

**En téner compte del tèxte, ensajatz de donar d'elements sus la personalitat d'Arnolf.**

.....  
.....  
.....  
.....

## **II-EXPRESSION PERSONNELLE (10 POINTS)**

Les candidats de la **série L** traiteront les deux sujets d'expression.

Les candidats des **séries S, ES, ST2S, STMG, STI2D, STD2A, STL** et **STHR** traiteront à leur choix un des deux sujets d'expression.

**Subjècte N°1** : En téner compte de çò escrit dins lo tèxte N°1, imaginatz la seguida de la convèrsa entre lo gardian/lo cavalièr e la Bèstia. 150 mots

**Subjècte N°2** : Qual pòt èsser la portada d'una istòria coma lo conte del lac d'Isabi ? Questionaretz la fonccion dels contes a partir d'aqueste exemple o de vòstras coneissenças personalas. 150 mots



## CORREGIT

### Documents n°1-2-3

**L-LVA :0.75    L-LVO :0.75    S, ES : 1.5    ST2S, STMG, STI2D, STD2A, STL:1.5**

1) La tematica comuna als tres documents es : (marcatz la bona casa)

la mitologia dins la literatura occitana

### Document n°1

2) Après lectura del document 1, marcatz VERAÍ o FALS per cada afirmacion. Justificatz vòstra responsa en citant lo tèxte.

**L-LVA :1 (0.25 par item)    L-LVO :2 (0.5 par item) S+ES :2 (0.5 par item)  
ST2S, STMG, STI2D, STD2A ,STL :2 (0.5 par item)**

Afirmacion	verai	fals
Es lo caval qu'a vist la Bèstia <u>Justificacion</u> : Clar-de-Luna ... se levèt dau còp, faguèt un escart, e d'un pauc mai, barrutlava en volent mancar una espècia de bèstia escura	X	
Lo cavalièr es espantat e fugís <u>Justificacion</u> : ieu l'escotave e sentiáu, entre l'ausir, s'esvalir d'a-cha-pauc tot mon esfrai.		X
L'endret es poblat de creaturas coma la Bèstia. <u>Justificacion</u> : despuèi que bate la tèrra immensa, i a lòngtemps que, de mi parièrs, n'ai plus agut lo mendre rescòntre.		X
La Bèstia a un poder subrenatural. <u>Justificacion</u> : gardarai mon poder, mestrejarei lo bestiau de la planura e la feruna di bòscs	X	

3) Relevatz dos elements que vos permeton de dire que la Bèstia a de caracteristicas umanas.

**L-LVA :1    L-LVO :1    S+ES : 1    ST2S, STMG, STI2D, STD2A ,STL:1**

**(0.5+0.5)**

La Bèstia « parlava » e aviá un « un caratge d'òme »

## Document n°2

4) Aprèp lectura del document 2, respondètz a las questions seguentas :

**L-LVA :1 L-LVO :1. S+ES : 1.50 (0.25+0.5+0.5+0.25) ST2S, STMG, STI2D, STD2A ,STL:1.50 (0.25+0.5+0.5+0.25)**

-Ont demora la sèrp ?

**La sèrp que demora dens la montanha.**

-Perqué las gents avèvan peur de s'apressar de la sèrp ?

**Lo monde qu'avèvan peur pr'amor que's minjava las bèstias e los òmis.**

-Perqué la sèrp se moriguèt ?

**Que's morí pr'amor lo haure que li hasoc engolir barras de hèr hèra caudas. Lo huec que li a gahat dens las tripas.**

-Qué se formèt quand la sèrp se moriguèt ?

**Quan la sèrp e's morí que's formè un gran lac.**

5) Qué mòstra que la sèrp èra fòrça intelligente ?

**L-LVA :1 L-LVO :1 S+ES : 1 ST2S, STMG, STI2D, STD2A, STL:1**

**(0.5+0.5)**

Çò qui amuisha que la sèrp èra hèra intelligente qu'ei :

« que comprenèva e que parlava eths lengatges de tots eths país

**6) Cette question sera traitée seulement par les candidats de la série L-LVA et L-LVO**

**L-LVA :2.25 L-LVO :2.25**

**Tradusètz en francés lo document n° 2 de la linha 6 « Per la fòrça deus uelhs ... » a la linha 11 «esberit coma nat aute ».**

**Idée 1:1 point** *Per la fòrça deus uelhs e deu sué alen, los tropèths, los cans, los pastors, qu'èran enlhevats de tèrra com plumas, e que's vienèvan ahonar<sup>(3)</sup> dens la sua gula.*

Par la force de ses yeux et de son souffle ; les troupeaux, les chiens, les bergers, étaient soulevés de terre comme des plumes et venaient s'enfoncer dans sa gueule.

**Idée 2: 0,5point** *Aquò que n'arribè au punt, que degun non gausava pas mes anar guardar lo bestiar, au mens de tres lègas deu ròc de la Sèrp.(...)*

On en arriva au point où personne n'osait plus aller garder les bêtes, à moins de trois lieues du rocher du serpent.

**Idée 3: 0,75 point** *En aqueth temps, que vivèva un joen haure, hòrt e hardit coma Samson, esberit coma nat aute.*

En ce temps là, vivait un jeune forgeron, fort et vif comme Samson, dégourdi comme aucun autre.

### Document n°3

7) Après lectura del document 3, relevatz dins lo tèxte al mens un grop de mots per justificar cada afirmacion.

**L-LVA :1 (0.25x4) L-LVO :1 (0.25x4) S+ES : 2 (0.5x4) ST2S, STMG, STI2D, STD2A ,STL:2 (0.5x4)**

Afirmacion	Justificacion dins lo document
Fa fòrça longtemps que lo primièr òme es arribat per viure a Lobaterra.	quò fai de quò daus sègles
Abans l'arribada d'Arnolf los lops èran pas numerós dins lo bòsc.	Anceis que arribès, los lops eran pas mai espés aici que dins los autres renvers
Après son arribada, los lops son arribats de pertot.	las bèstias negras eran vengudas de pertot, de las montanhas, de las contradas que tòcan l'ocean, dau nòrd, dau miegjorn
Arnolf es un personatge fòrça important pels lops.	E Arnolf era lor rei

8) Trobatz dus elements dins lo tèxte que vos pòden far dire que del temps d'Arnolf Lobaterra èra pas un endret arculhent.

**L-LVA : 1 L-LVO :1 S+ES : 1 ST2S, STMG, STI2D, STD2A ,STL:1**

- « E la forèst s'era emplida (...) dau le Bretament de milhièrs de golas entredubertas, dau luquetament de milhièrs d'uelhs fers. »
- « nuech venguda, menava a de las chaças immondas quilhs companhs »
- « son pair aviá donat aus lops e au Diable »

9) *Cette question sera traitée seulement par les candidats de la série L-LVA.*

**L-LVA :1**

**En téner compte del tèxte, donatz d'elements sus la personalitat d'Arnolf.**

Diabolic, dangerós, malefic, maishant, dotat d'un poder subernaturau, mauhasent

## Expression personnelle

### L-LVA ; L-LVO

<b>Sujet N°1 – 5 points</b>	<b>L / LVA</b>
Longueur globale du texte : au moins 150 mots.	0,5 0,25
Le texte a la forme d'un dialogue et répond à la consigne.	0,5 0,25
Présence de salutations ou de formules de début ou de fin.	0,5 0,5
Les éléments fournis par le texte sont réutilisés à bon escient	0,5 0,5
Le lexique personnel complémentaire est assez varié	1,5 1,5
La syntaxe et la conjugaison sont globalement correctes	1,5 2

### **Sujet N°2 – 5 points**

Longueur globale du texte (au moins 150 mots).	0.5 point
Le texte répond à la consigne (argumentation avec utilisation de connecteurs).	0.5 point
Le texte exprime une opinion personnelle.	0.5 point
Le lexique du texte est réutilisé.	0.5 point
Le lexique personnel complémentaire est assez varié.	1.5 point
La syntaxe et la conjugaison sont globalement correctes.	1.5 point

### **ES, S, ST2S, STMG, STI2D, STD2A, STL**

#### **SUJET N°1 : 10 points**

Longueur globale du texte (au moins 150 mots).	1 point
Le texte répond à la consigne (argumentation avec utilisation de connecteurs).	1 point
Le texte exprime une opinion personnelle.	1 point
Le lexique du texte est réutilisé.	1 point
Le lexique personnel complémentaire est assez varié.	3 points
La syntaxe et la conjugaison sont globalement correctes.	3 points

ou

#### **Sujet N°2 : 10 points**

Longueur du texte (au moins 150 mots).	1 point
Le texte a la forme d'un dialogue et répond à la consigne.	1 point
Présence de salutations ou formules de début et de fin.	1 point
Le lexique du texte est réutilisé.	1 point
Le lexique personnel complémentaire est assez varié.	3 points
La syntaxe et la conjugaison sont globalement correctes.	3 points